

Metsäkatoasetuksen toimeenpano: Tuonti- ja vienti

Viktor Harvio

Maa- ja metsätalousministeriö

EU:n metsäkatoasetuksen tilannekatsaus tuonti- ja vientisektorin toimijoille 4.3.2024

Esityksen sisältö

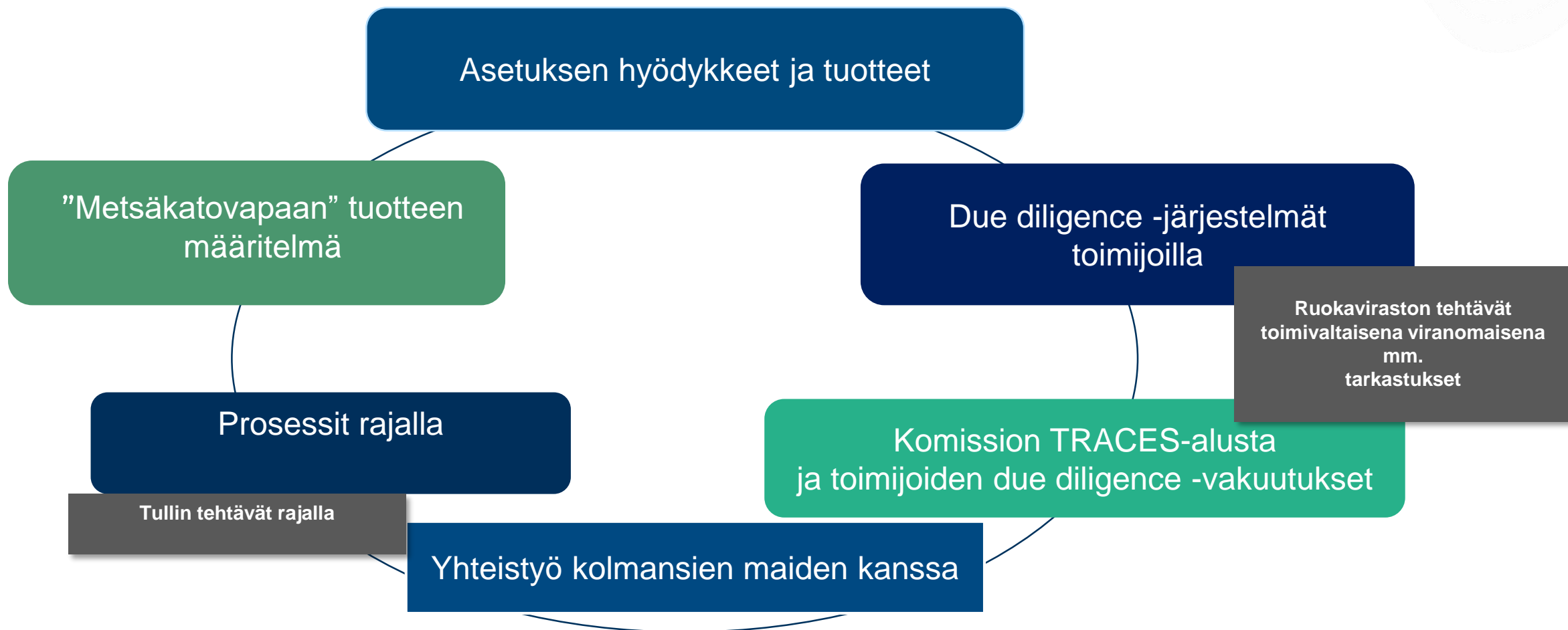
- Yleistä metsäkatoasetuksesta
- Asetuksen sisältö ja keskeisiä käsitteitä
- Toimijoiden velvoitteet
- Toimivaltaisen viranomaisen ja Tullin tehtävät
- Maiden riskiluokittelu
- Komission tarjoamia työkaluja
- Kansallinen valmistelu

Yleistä metsäkatoasetuksesta

- Tarkoituksena on edistää *maailmanlaajuisen metsäkadon vähentämistä, vähentää unionin osuutta kasvihuonekaasupäästöistä ja maailmanlaajuisesta luonnon monimuotoisuuden köyhtymisestä.*
- Asetuksella pyritään varmistamaan, että tuotteita *ei ole tuotettu maalla, josta on hävitetty metsää tai jonka metsän tila on heikentynyt 31. joulukuuta 2020 jälkeen.*
- Toimijoilla on vastuu metsäkatovapaiden tuotantoketjujen varmistamisesta ja niiden on noudatettava asianmukaista huolellisuutta.
- Asetus koskee öljypalmua, soijaa, puuta, nautakarjaa, kaakaota, kahvia ja kumia sekä näistä jalostettuja tuotteita
- Suomen haasteina asetuksen taannehtivuus sekä vaikutukset nautakarjatalouteen ja metsäsektoriin.

Tuonnin ja viennin asiakokonaisuudet

Asetuksen sisältö

- 1 luku – Yleiset säännökset
- 2 luku – Toimijoiden ja kauppaa käyvien velvoitteet
- 3 luku – Jäsenvaltioiden ja niiden toimivaltaisten viranomaisten velvoitteet
- 4 luku – Unionin markkinoille saapuvia tai niiltä lähteviä asianomaisia tuotteita koskevat menettelyt
- 5 luku – Maiden vertailuanalyyysijärjestelmä ja yhteistyö kolmansien maiden kanssa
- 6 luku – Perustellut huolenaiheet
- 7 luku – Tietojärjestelmä
- 8 luku – Uudelleentarkastelu
- 9 luku – Loppusäännökset

Keskeisiä käsitteitä

- Markkinoille saattaminen = hyödykkeen tai tuotteen asettamista ensimmäistä kertaa saataville unionin markkinoilla (asetuksen 2 artiklan 16 kohta)
- Viennin ja tuonnin yhteydessä toimija on
 - EU:n alueelle asianomaisia tuotteita tuova
 - EU:n alueelta asianomaisia tuotteita vievä
- Kauppaa käyvä = Muu kuin toimija joka asettaa tuotteita saataville markkinoilla
- Tullimenettelyiden osalta asetus koskee vapaaseen liikkeeseen laskemista ja vientiä
 - Asetus ei koske esim. tullivarastointia, väliaikaista maahantuontia tai sisäistä jalostusta

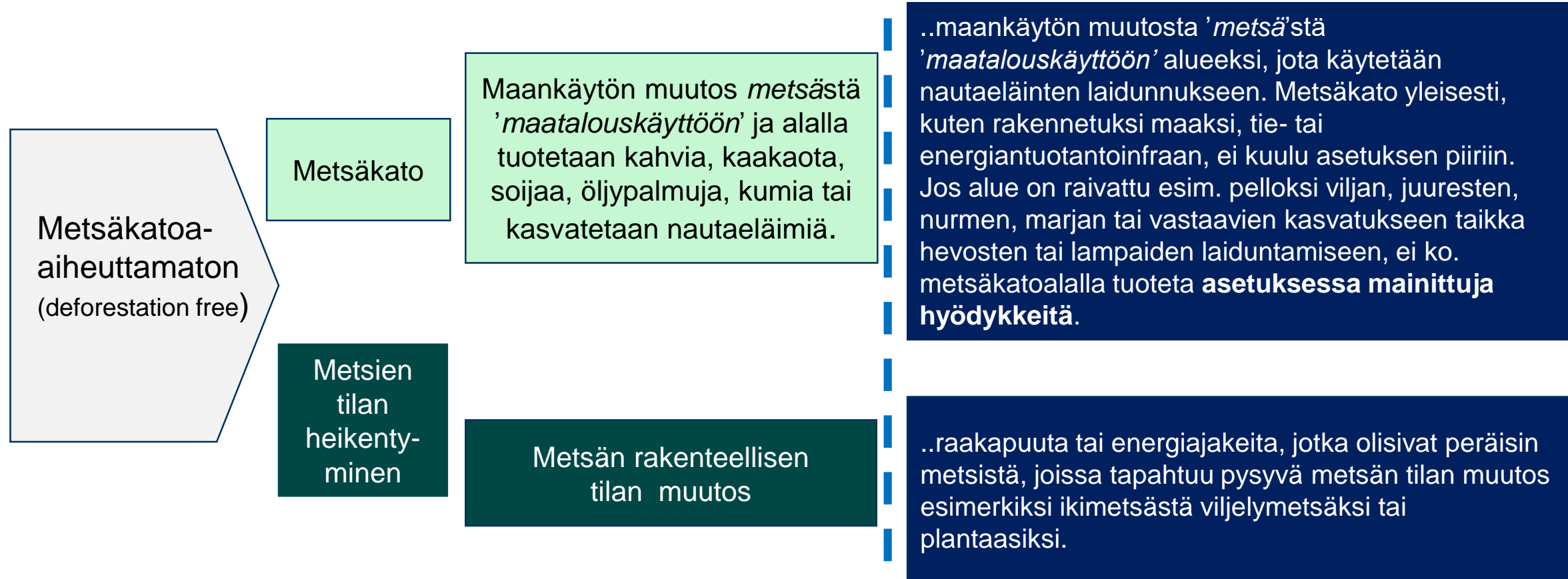

(Art. 2, 15) 'toimijalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka kaupallisen toiminnan yhteydessä saattaa asianomaisia tuotteita markkinoille tai vie niitä;

(Art. 2, 17) 'kauppaa käyvällä' toimitusketjuun kuuluvaa muuta henkilöä kuin toimijaa, joka kaupallisen toiminnan yhteydessä asettaa asianomaisia tuotteita saataville markkinoilla;

Metsäkatoa ja metsien tilan heikentymistä koskevat määritelmät asetuksessa

Tarkoittaa esimerkiksi...

Molemmat määritelmät (metsäkato, metsien tilan heikentyminen) liittyvät metsäkadon aiheuttamattomuuteen (2 art.13 kohta). Metsäkadon aiheuttamattomuus liittyy asetuksen 3 artiklan markkinoille saattamiskieltoon.

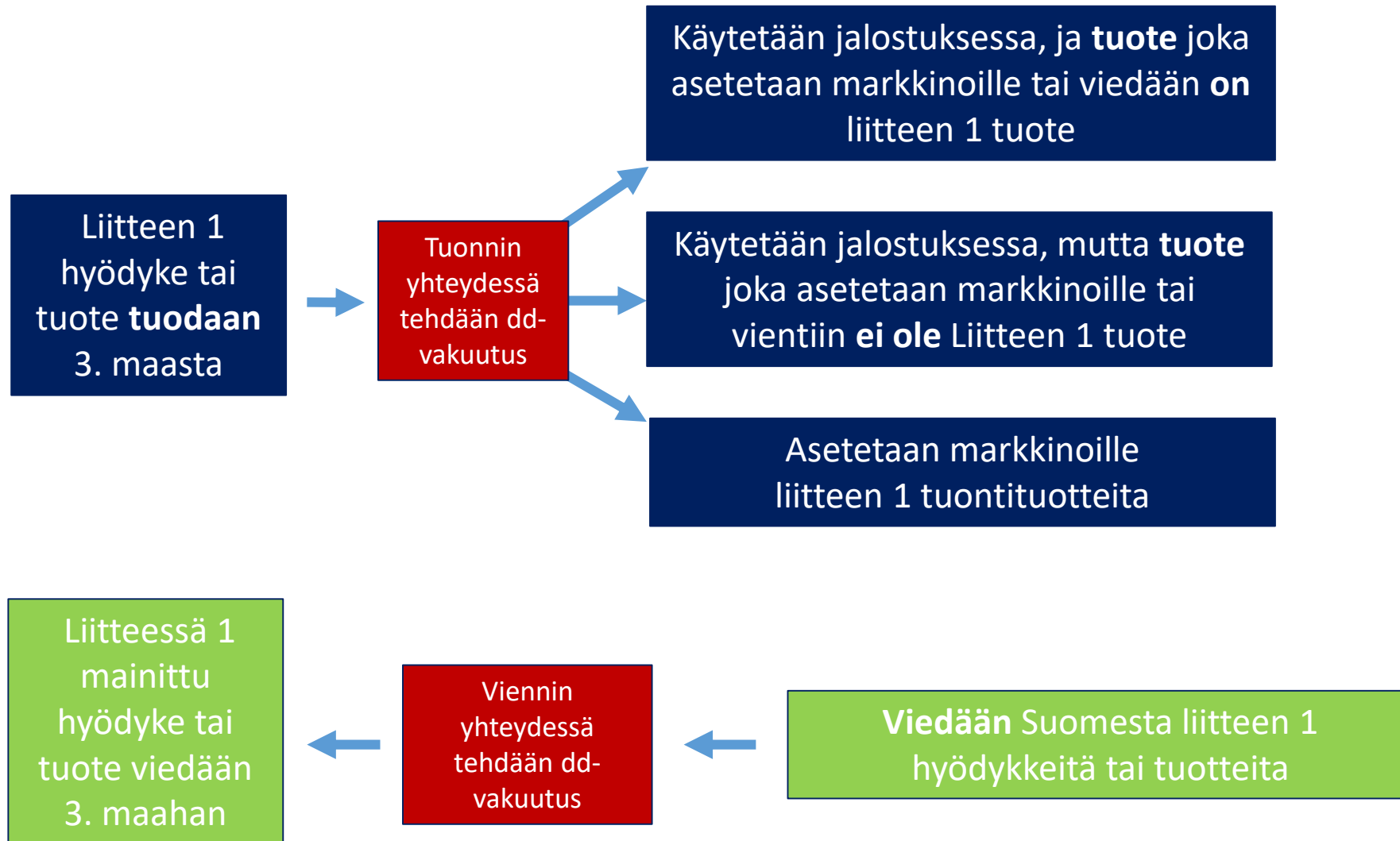
Esimerkkejä hyödykkeistä valmistetuista tuotteista, joita asetus koskee

Hyödykkeestä johdetut tuotteet on määritelty kokonaisuudessaan asetuksen liitteessä 1. (tullikoodien mukaisesti)

Commodity/ asianomainen hyödyke	Products / asianomaiset tuotteet
Hyödyke: Kaakao, Kahvi, soija, öljypalmu, kumi	Esim: Kaakaopavut ,kaakaonkuoret,kaakaovoi.-rasva ja öljy, paahdettu tai kofeiiniton kahvi , kahvinkuoret, soijapavut , ja siitä valmistetut jauhot, soijaöljy, palmunpähkinät , palmuöljy, öljykakut, steariinihappo, luonnon kumi , seostettu kumi, ulkorenkaat/ sisärenkaat
Hyödyke: Nautakarja - Cattle	Esim. ex 0201 Naudanliha (tuore tai jäähdytetty). Jäädyltetty naudanliha, muut valmisteet ja säilykkeet naudanlihasta. Nautaeläimen vuodat ja nahkat. Myös elävät nautaeläimet.
Hyödyke: Puu - Wood	Esimerkkejä*: Sahatavara, sen jalosteet, sellu, paperi, kartonki, vaneri, OSB-levyt, huonekalut, lattialaudat, pakkaukset, puutynnyrit, kehykset, puiset työkalut, kuormalavat, kaapelikelat, luudanvarret, pelletit, sahanpuru jne... sekä pyöreä puu.

Tuonnin ja viennin osalta monenlaisille toimijoille Suomessa tulee uusia velvoitteita

Toimivaltaisen viranomaisen ja Tullin tehtävistä

- Toimivaltaiset viranomaiset ovat vastuussa asetuksen yleisestä täytäntöönpanon valvonnasta markkinoille saapuvan tai niiltä lähtevän asianomaisen tuotteen osalta
- Toimivaltainen viranomainen ja komissio seuraa merkittäviä muutoksia kaupan rakenteessa jotka voivat johtaa velvoitteiden kiertämiseen
- Tulliviranomaiset tutkivat due diligence -vakuutuksen tilan tulli-ilmoituksen tarkastamisen yhteydessä
 - Ilman esteitä mahdollistuu erän markkinoille saapuminen tai vienti
- 4 luvussa käsitellään markkinoille saapuvien tai niiltä lähtevä asiaomaisia tuotteita koskevat menettelyt
 - Tarkastukset (art. 26)
 - Viranomaisten välinen yhteistyö ja tietojenvaihto (art. 27)
 - Sähköinen rajapinta (art. 28), jonka käyttöönotto viimeistään 30.6.2028
- Yhteistyö ja tiedonvaihto (art. 21)
 - Toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä yhteistyötä keskenään ja jäsenvaltionsa tulliviranomaisten, muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ja tulliviranomaisten, komission sekä tarvittaessa kolmansien maiden hallintoviranomaisten kanssa tämän asetuksen noudattamisen varmistamiseksi, myös paikalla tehtävien tarkastusten toteuttamisen osalta
- Tekninen apu, opastus ja tietojen vaihto: jäsenvaltio voi auttaa merkityksellisten tietojen vaihtamista ja levittämistä auttaakseen toimijoita riskinarvioinnissa (art. 15)

Maiden riskiluokittelu

- Asetuksen luku 5: Maiden vertailuanalyysijärjestelmä (art. 29) ja yhteistyö kolmansien maiden kanssa (art. 30)
- Perustetaan kolmitasoinen järjestelmä maiden (tai niiden osien) arviointia varten, riskiluokat:
 - Suuri riski
 - Alhainen riski
 - Keskimääräinen riski
- Komissio määrittää riskitasot. Luettelo suuren ja alhaisen riskin maista julkaistaan viimeistään 30.12.2024 täytäntöönpanosäädöksillä. Aluksi kaikkien maiden riskitasoksi määritetään keskimääräinen riski
- Riskiluokittelua tekevää tahoa ei ole vielä julkistettu
- Luokittelun perusteet:
 - Metsäkadon ja metsien tilan heikentämisen laajuus, maatalousmaan laajentaminen EUDR-hyödykkeitä varten, EUDR-hyödykkeiden ja tuotteiden tuotannon kehityssuunnat
 - Lisäksi mm. kansallinen maankäyttösektorin päästöt, ”metsäkatolainsäädäntö ja –sopimukset”, tiedon avoimuus, YK:n ja EU:n pakotteet
- Komissio käy vuoropuhelua riskiluokan muutoksista asianomaisen maan kanssa

Komission tarjoamia työkaluja

- Metsäkato-platform (Multi-Stakeholder Platform on Protecting and Restoring the World's Forests)
- EU:n metsäobservatorio (EU observatory on deforestation and forest degradation)
- Team Europe –hankkeet (Team Europe Initiative on Deforestation-free Value Chains)
- Tietojärjestelmä (Traces)
- Usein kysytyt kysymykset (EUDR FAQ)
- Suuntaviivat (guidelines)

https://green-business.ec.europa.eu/deforestation-platform-and-other-eudr-implementation-tools_en

Kansallinen valmistelu

- Tällä hetkellä on käynnissä siirtymäaika, jonka aikana valmistaudutaan asetuksen soveltamisen alkamiseen (18/24 kk)
- Metsäkatoasetuksen kansallisen täytäntöönpanon valmistelun tueksi on asetettu kansallinen työryhmä, jonka tavoitteena on laatia lainsäädäntömuutosehdotuksista luonnos hallituksen esitykseksi
- Luonnonvarakeskus tekee parhaillaan asetuksen vaikutusten arviointia, joka valmistuu kevään aikana
- Luonnos hallituksen esitykseksi lähetetään kevään lopulla lausuntokierrokselle, jonka jälkeen se viimeistellään lausuntokierrokselta saadun palautteen pohjalta
- Metsäkatoasetuksen kansalliseen täytäntöönpanoon liittyen valmistellaan lakiesitys, joka on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2024
- Suomessa toimivaltaiseksi viranomaiseksi on joulukuussa 2023 nimetty Ruokavirasto

Kiitos